

Odpowiedzialność grozi nie za zaległości w płaceniu na podstawie zawartej już umowy licencyjnej, lecz za wykorzystywanie filmów czy muzyki bez umowy. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 sierpnia 2005 r., sygn. akt II KK 215/05, umowa licencyjna jest ze swej istoty stosunkiem zobowiązaniowym, który z jednej strony określa uprawnienia udzielane na rzecz licencjobiorcy, z drugiej zaś strony statuuje obowiązek zapłaty (prawo do wynagrodzenia) na rzecz uprawnionego podmiotu, tj. licencjodawcy. Niewywiązanie się z obowiązku zapłaty na rzecz określonego w umowie podmiotu rodzi po stronie wierzyciela możliwość dochodzenia roszczeń wyłącznie w procesie cywilnym, natomiast nie rodzi odpowiedzialności karnej zobowiązanego. Zaniechanie płacenia przewidzianych umową licencyjną składek nie może być uznane za wyczerpujące znamiona przestępstwa z art. 116 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Wyroki sądów

Od obowiązku zawarcia umów licencyjnych są wyjątki. Z art. 24 ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych wynika, że posiadacze urządzeń służących do odbioru programu radiowego lub telewizyjnego mogą za ich pomocą odbierać nadawane utwory, choćby urządzenia te były umieszczone w miejscu ogólnie dostępnym, jeżeli nie łączy się z tym osiąganie korzyści majątkowych. Ciężar udowodnienia, że z publicznym odtwarzaniem muzyki z radia nie wiązały się żadne korzyści majątkowe ciąży w takim przypadku na posiadaczach urządzeń. Tak orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 2004 r., sygn. akt V CK 243/2004 oraz w wyroku z dnia 28 września 2005 r., sygn. akt I CK 164/05.

Za naruszenie praw autorskich może grozić odpowiedzialność cywilna i karna.

Wykazanie braku korzyści

Niektórym firmom udaje się wykazać, że korzyści z odtwarzania muzyki nie osiągają. Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 14 marca 2008 r. (sygn. akt I ACa 102/08) stwierdził, że bezwzględne prawo twórcy do wynagrodzenia za korzystanie z jego utworu wiąże się z tym, że powinien on zawsze partycypować w korzyściach osiąganych przez inne osoby. Co do zasady włączenie utworu w prowadzoną działalność zarobkową oznacza osiąganie korzyści w sposób pośredni, bo każde korzystanie z utworów chronionych dla realizacji celów komercyjnych stanowi jeden z elementów prowadzonej działalności gospodarczej i łączy się z osiąganiem korzyści. Jednak mogą istnieć takie sytuacje, w których nie znajdzie się nawet pośredni wpływ odbioru nadawanych w programie radiowym utworów na powodzenie prowadzonej działalności. Pozwany przedstawił dowody wskazujące na brak związku z prowadzoną działalnością opisanego odbierania utworów nadawanych w programach radiowych oraz możliwości osiągnięcia z tego tytułu jakichkolwiek korzyści majątkowych. Rzeczą organizacji zbiorowego zarządzania utrzymującej, że zachodzi związek odbierania nadawanych utworów z działalnością pozwanego i jej efektem, było wskazanie w czym wyraża się korzyść pozwanego. Ponieważ tego nie wykazała, sąd przyjął, że nie było podstaw do żądania zapłaty.

Zatwierdzone przez Zespół Orzekający Komisji Prawa Autorskiego tabele zostały opracowane przez następujące organizacje:

- » Związek Producentów Audio Video (ZPAV)
- » Stowarzyszenie Autorów ZAiKS
- » Związek Artystów Wykonawców STAORT
- » Stowarzyszenie Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno - Muzycznych SAWP
- » Związek Artystów Scen Polskich (ZASP)
- » Stowarzyszenie Filmowców Polskich
- » Stowarzyszenie Twórców Ludowych
- » Stowarzyszenie Aktorów Filmowych i Telewizyjnych

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 4.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. nr 90, poz. 631 ze zm.)